
Vergaderjaar 2009–2010

32 360 A

Jaarverslag en slotwet Infrastructuurfonds 2009

Nr. 2

**RAPPORT BIJ HET JAARVERSLAG 2009 VAN HET INFRASTRUC-
TUURFONDS (A)**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 19 mei 2010

Hierbij bieden wij u het op 7 mei 2010 door ons vastgestelde «Rapport bij het Jaarverslag 2009 van het Infrastructuurfonds (A)» aan.

Algemene Rekenkamer

drs. Saskia J. Stuiveling,
president

dr. Ellen M.A. van Schoten RA,
secretaris

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Over dit onderzoek	5
1.2	Over het Infrastructuurfonds	5
2	Kwaliteitskaart	6
2.1	Toelichting op het instrument kwaliteitskaart	6
2.2	Toelichting op de kwaliteitskaart van het Infrastructuurfonds	8
3	Oordelen over het jaarverslag	9
3.1	Oordeel over de financiële informatie	9
3.2	Oordeel over saldibalans en toelichting	9
3.3	Oordeel over totstandkoming informatie in jaarverslag over bedrijfsvoering	10
3.4	Oordeel over totstandkoming informatie in jaarverslag over gevoerd beleid	11
4	Reactie minister	12
	Overzicht van fouten en onzekerheden in de financiële informatie in het Jaarverslag 2009 van het Infrastructuurfonds (A)	13
	Gebruikte afkortingen	19

1 INLEIDING

In dit rapport presenteren wij de resultaten van ons rechtmatigheids-onderzoek bij het Infrastructuurfonds.

Hieronder gaan we eerst in op onze onderzoeksaanpak en wijze van rapporteren. Daarna volgt een korte beschrijving van het Infrastructuurfonds. In hoofdstuk 2 tonen we de kwaliteitskaart van het Infrastructuurfonds. In hoofdstuk 3 presenteren wij vervolgens onze oordelen over het *Jaarverslag 2009* van het Infrastructuurfonds. In hoofdstuk 4 ten slotte, geven wij de reactie van de minister van Verkeer en Waterstaat op dit onderzoek weer, aangevuld met ons nawoord.

1.1 Over dit onderzoek

De Algemene Rekenkamer doet jaarlijks rechtmatigheidsonderzoek bij het Rijk. Wij doen dit onderzoek uit hoofde van onze wettelijke taak zoals beschreven in de Comptabiliteitswet 2001 (CW 2001).

Wij gaan elk jaar na of de informatie in de jaarverslagen over het gevoerde beleid, over de bedrijfsvoering en over de financiën tot stand is gekomen volgens de daarvoor geldende regels en goed is weergegeven in de jaarverslagen.

Daarnaast onderzoeken we ook de bedrijfsvoering zelf. Hiervoor gaan we onder andere na of het financieel beheer en het materieelbeheer voldoen aan de eisen die de CW 2001 (artikel 82) stelt.

De bedrijfsvoering van het Infrastructuurfonds is onderdeel van de bedrijfsvoering van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (VenW), waarover wij rapporteren in ons *Rapport bij het Jaarverslag 2009 van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat*.

In ons rapport bij het jaarverslag melden we zowel de fouten en onzekerheden in de financiële informatie die de *kwantitatieve* tolerantiegrenzen overschrijden als de fouten en onzekerheden in de financiële informatie die naar hun aard de *kwalitatieve* tolerantiegrenzen overschrijden.

Onder «fouten» verstaan we financiële informatie die niet *rechtmatig* tot stand gekomen is (dat wil zeggen: het begrotingsgeld is niet volgens de regels ontvangen of uitgegeven), of die niet *deugdelijk is weergegeven* (dat wil zeggen: er is geen goede verantwoording afgelegd in het jaarverslag). Van «onzekerheden» spreken we wanneer we door onvolkomenheden in het financieel beheer niet kunnen vaststellen of er al dan niet sprake is van fouten.

Op www.rekenkamer.nl kunt u meer lezen over hoe onze rapporten bij de jaarverslagen tot stand komen.

1.2 Over het Infrastructuurfonds

Wij rapporteren over de resultaten van ons onderzoek per jaarverslag. In totaal zijn er 28 jaarverslagen. Dit rapport gaat over het jaarverslag van het Infrastructuurfonds (A).

Het Infrastructuurfonds wordt gevoed vanuit het Ministerie van VenW (XII) voor het gedeelte van het beleid dat betrekking heeft op infrastructuur.

Het fonds draagt het karakter van een productbegroting. De producten zijn zichtbaar gemaakt per sector. Daarbij kan het gaan om rijkswegen, railwegen, lokale en regionale infrastructuur, waterkeren, waterbeheer en vaarwegen, en megaprojecten.

De uitgaven van het Infrastructuurfonds in 2009 bedroegen € 7,352 miljard. De verplichtingen bedroegen € 5,241 miljard en de ontvangsten € 7,724 miljard.

2 KWALITEITSKAART

2.1 Toelichting op het instrument kwaliteitskaart

De kwaliteitskaart is een nieuw instrument van de Algemene Rekenkamer, dat we voor het eerst hebben opgenomen in onze rapporten bij de jaarverslagen 2008.

De kwaliteitskaart bestaat uit twee delen. In deel I zijn onze bevindingen gekoppeld aan de begrotingsartikelen. Dit deel van de kaart laat per artikel zien:

- of het begrotingsartikel wordt geraakt door geconstateerde onvolkomenheden in de bedrijfsvoering van het Ministerie van VenW, met mogelijk gevolgen voor de rechtmatigheid, de betrouwbaarheid van gegevens of de kwaliteit van beleidsinformatie;
- of wij als gevolg van geconstateerde onvolkomenheden daadwerkelijk fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid of deugdelijke weergave hebben geconstateerd;
- of de geconstateerde fouten en onzekerheden de kwantitatieve tolerantiegrenzen overschrijden.

In deel II van de kwaliteitskaart vormen de organisatieonderdelen en de te beheersen bedrijfsvoeringsprocessen het uitgangspunt. Omdat de bedrijfsvoering van het Infrastructuurfonds wordt gevoerd door het Ministerie van VenW is dit deel van de kwaliteitskaart niet van toepassing.

Voor een verdere toelichting op het instrument kwaliteitskaart verwijzen wij naar onze website: www.rekenkamer.nl. Hier vindt u achtergrondinformatie over de kwaliteitskaart en over de gehanteerde criteria en ordeningsprincipes.

Kwaliteitskaart 2009
begrotingsartikelen Infrastructuurfonds

Zie AAL punt:

1*

3*

artikel dat gevolgen kan ondervinden van de onvolkomenheid (mogelijke gevolgen voor bijvoorbeeld rechtmatigheid, betrouwbaarheid gegevens of doelrealisatie)

€ artikel waar fouten of onzekerheden in de rechtmatigheid of deugdelijke weergave zijn geconstateerd als gevolg van de onvolkomenheid

Onvolkomenheid bij:

Ministerie van VenW
Contractbeheer Rijkswaterstaat

Ministerie van VenW
Ontvangstenbeheer Rijkswaterstaat

Tolerantiegrenzen overschreden?

Artikelniveau

Beleidsartikelen

Bedrijfsvoering

€ Financiële info

Art. nr.	Omschrijving	Uitgaven (x1.000)			
11	Hoofdwatersystemen	€ 986.690	€		nee
12	Hoofdwegennet	€ 2.908.606	€		nee
13	Spoorwegen	€ 2.077.325			nee
14	Regionaal, lokale infrastructuur	€ 182.976			nee
15	Hoofdvaarwegen	€ 792.534	€		nee
16	Megaprojecten niet-Verkeer en Vervoer	€ 237.144			nee
17	Megaprojecten Verkeer en Vervoer	€ 121.519			nee
18	Overige uitgaven en ontvangsten	€ 45.417			nee
19	Bijdragen andere begrotingen Rijk	€ -			nee

Tolerantiegrenzen gehele jaarverslag overschreden? nee

* In het Rapport bij het Jaarverslag 2009 van het Ministerie van VenW

2.2 Toelichting op de kwaliteitskaart van het Infrastructuurfonds

Bedrijfsvoering

Deel I van de kwaliteitskaart laat zien dat drie begrotingsartikelen van het Infrastructuurfonds worden geraakt door de onvolkomenheden die wij bij het Ministerie van VenW hebben geconstateerd.

Financiële informatie

Uit deel I van de kwaliteitskaart van het Infrastructuurfonds blijkt dat bij geen van de begrotingsartikelen de tolerantiegrens voor de omvang van fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid en de deugdelijke weergave wordt overschreden. De tolerantiegrens voor het jaarverslag van het Infrastructuurfonds als geheel wordt niet overschreden.

3 OORDELEN OVER HET JAARVERSLAG

De Algemene Rekenkamer heeft het Jaarverslag 2009 van het Infrastructuurfonds beoordeeld. Wij hebben onderzocht of de minister het begrotingsgeld volgens de regels heeft ontvangen en uitgegeven en of hij daarover in het jaarverslag goed verantwoording heeft afgelegd. Verder hebben we onderzocht of de informatie in het jaarverslag over de *bedrijfsvoering* en over het gevoerde *beleid* deugdelijk tot stand is gekomen en voldoet aan de daaraan te stellen kwaliteitsnormen.

In dit hoofdstuk lichten wij ons oordeel over het jaarverslag toe. Dit oordeel bestaat uit deeloordelen over:

- de financiële informatie (§ 3.1);
- de saldibalans (§ 3.2);
- de totstandkoming van de informatie over de bedrijfsvoering (§ 3.3);
- de totstandkoming van de informatie over het gevoerde beleid (§ 3.4).

3.1 Oordeel over de financiële informatie

De financiële informatie in het jaarverslag bestaat uit de verantwoordingsstaat waarin de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten zijn weergegeven, en de toelichting daarbij.

De financiële informatie dient op grond van de CW 2001:

- rechtmatig tot stand te zijn gekomen;
- deugdelijk te zijn weergegeven;
- te voldoen aan de verslaggevingsvoorschriften.

Oordeel

De financiële informatie in het Jaarverslag 2009 van het Infrastructuurfonds voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt. Dit betekent dat wij geen belangrijke fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid en de deugdelijke weergave hebben geconstateerd die onze tolerantiegrenzen overschrijden, en dat de informatie voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

Het totaalbedrag van alle geconstateerde fouten en onzekerheden blijft onder de tolerantiegrens voor de financiële informatie in het jaarverslag als geheel.

Het bedrag aan verplichtingen en uitgaven omvat in totaal € 1,1 miljoen, respectievelijk € 190,6 miljoen aan overschrijdingen op de begrotingsartikelen 12, 13 en 18. Gaan de Staten-Generaal niet akkoord met de hiermee samenhangende slotwet mutaties, dan moeten wij ons oordeel over de financiële informatie mogelijk herzien.

In bijlage 1 van het rapport staat een overzicht van *alle* fouten en onzekerheden.

3.2 Oordeel over saldibalans en toelichting

De saldibalans is een overzicht van de posten die aan het eind van het jaar nog openstaan en die naar het volgende jaar moeten worden meegenomen. Bij de saldibalans hoort een toelichting waarin nadere informatie wordt verstrekt over de afzonderlijke posten op deze balans.

De informatie in de saldibalans dient op grond van de CW 2001:

- rechtmatig tot stand te zijn gekomen;

- deugdelijk te zijn weergegeven;
- te voldoen aan de verslaggevingsvoorschriften.

Oordeel

De informatie in de saldbalans in het Jaarverslag 2009 van het Infrastructuurfonds voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt. Dit betekent dat wij geen belangrijke fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid en de deugdelijke weergave hebben geconstateerd die de tolerantiegrenzen overschrijden, en dat de informatie voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

Het totaalbedrag van alle geconstateerde fouten en onzekerheden in de saldbalansposten blijft onder de tolerantiegrens voor de saldbalans als geheel.

In 2009 heeft het Ministerie van VenW voor een bedrag van € 2,1 miljard aan openstaande voorschotten afgerekend. Wij hebben vastgesteld dat deze afrekeningen voldoen aan de daaraan te stellen eisen.

In bijlage 1 van het rapport staat een overzicht van *alle* fouten en onzekerheden.

3.3 Oordeel over totstandkoming informatie in jaarverslag over bedrijfsvoering

In de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag verantwoordt de minister zich over de rechtmatigheid van de begrotingsuitvoering (of het begrotingsgeld volgens de regels is uitgegeven).

De informatie over de bedrijfsvoering dient op grond van de CW 2001:

- op deugdelijke wijze tot stand te zijn gekomen;
- te voldoen aan de verslaggevingsvoorschriften.

Deze twee aspecten, die geen betrekking hebben op de kwaliteit van de informatie zelf, betrekken wij in ons oordeel over de informatie over de bedrijfsvoering.

Om tot een oordeel te komen over de totstandkoming van de informatie hebben wij de volgende aspecten ervan onderzocht:

- Beschikt de minister over een procedure voor de totstandkoming van de bedrijfsvoeringparagraaf waarin de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van alle actoren zijn vastgelegd?
- Heeft de minister vooraf criteria geformuleerd om te bepalen wat opmerkelijke zaken en tekortkomingen in de bedrijfsvoering zijn?
- Is het verloop van het totstandkomingsproces controleerbaar en is het afwegingsproces daarbij transparant vastgelegd?

Oordeel

De informatie over de bedrijfsvoering in het Jaarverslag 2009 van het Infrastructuurfonds is op deugdelijke wijze tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

Het onderzoek naar de bedrijfsvoering van het fonds zelf is onderdeel van ons *Rapport bij het Jaarverslag 2009 van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat*, hoofdstuk 3.

3.4 Oordeel over totstandkoming informatie in jaarverslag over gevoerd beleid

Wij geven elk jaar een oordeel over de totstandkoming van de beleidsinformatie en over de vraag of deze informatie voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

Oordeel

De informatie over het gevoerde beleid in het Jaarverslag 2009 van het Infrastructuurfonds is op deugdelijke wijze tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

4 REACTIE MINISTER

De minister van VenW heeft op 29 april gereageerd op ons *Rapport bij het Jaarverslag 2009 van het Ministerie van VenW (XII)* en op ons *Rapport bij het Jaarverslag 2009 van het Infrastructuurfonds (A)*. De minister gaat in zijn brief niet in op specifieke bevindingen over het Infrastructuurfonds. Zijn reactie gaf ons daarom geen aanleiding tot een nawoord.

De volledige tekst van de reactie van de minister staat op onze website www.rekenkamer.nl

BIJLAGE 1

OVERZICHT FOUTEN EN ONZEKERHEDEN IN DE FINANCIËLE INFORMATIE IN HET JAARVERSLAG 2009 VAN HET INFRASTRUCTUURFONDS (A)

A. Verplichtingen (€ x 1000)

Art. nr.	Omschrijving	Verantwoord bedrag	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Fout	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Onzekerheid	Totaal F + O	Tolerantie overschreden?	Onzekerheid over volledigheid
11	Hoofdwatersystemen	1 197 989	-	1 570	1 570	-	-	-	1 570	nee	-
12	Hoofdwegennet	1 879 765	277	-	-	-	-	-	277	nee	-
13	Spoorwegen	771 360	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Regionaal, lokale infrastructuur	193 199	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Hoofdvaarwegennet	874 005	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Megaprojecten niet-Verkeer en Vervoer	212 487	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Megaprojecten Verkeer en Vervoer	68 515	258	5 370	5 370	-	-	-	5 628	nee	-
18	Overige uitgaven en ontvangsten	43 564	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Bijdragen aan andere begrotingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Totaal	5 240 884	535	6 940	6 940	-	-	-	-	-	-

Individuele fouten in de deugdelijke weergave die de tolerantie overschrijden

Art. nr.	Post	Fout
	Totaal individuele fouten	0
	Totaal verplichtingen	5 240 884
	Procentuele fout	0,14%
	Procentuele onzekerheid	0,00%
		Tolerantiegrens niet overschreden

B/C. Uitgaven + ontvangsten (€ x 1000)

Art. nr.	Omschrijving	Verantwoord bedrag	Rechtmatigheid	Fout	Onzekerheid	Totaal F + O	Tolerantie overschreden?	Onzekerheid over volledigheid
			Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave		
11	Hoofdwatersystemen	1 014 874	382	-	1 940	-	nee	-
12*	Hoofdwegennet	3 031 625	493	-	21 049	-	nee	-
13	Spoorwegen	2 261 580	31 060	-	431	-	nee	-
14	Regionaal, lokale infrastructuur	182 976	12	-	3	-	nee	-
15*	Hoofdvaanwegennet	805 161	164	1 600	5 500	-	nee	-
16	Megaprojecten niet-Verkeer en Vervoer	237 474	-	-	32	-	nee	-
17	Megaprojecten Verkeer en Vervoer	136 233	504	-	3 046	-	nee	-
18	Overige uitgaven en ontvangsten	329 282	41	-	167	-	nee	-
19	Bijdragen aan andere begrotingen	-	-	-	-	-	-	-
	Rijk	7 077 473	-	-	-	-	-	-
	Totaal	15 076 678	32 655	1 600	32 168	-	-	-

* De fouten worden (deels) veroorzaakt door onvolkomenheden in de bedrijfsvoering

** Uitsplitsing van het verantwoord bedrag naar uitgaven en ontvangsten vindt plaats in bijlagen B en C

(1)	Totaal Uitgaven en Ontvangsten	15 076 678	Omvangsbasis uitgaven + ontvangsten
	Procentuele fout	0,23%	Tolerantiegrens niet overschreden
	Procentuele onzekerheid	0,21%	Tolerantiegrens niet overschreden
(2)	Totaal	15 076 678	Omvangsbasis uitgaven + ontvangsten + bijdrage(n) van derden baten-lastendiensten
	Procentuele fout	0,23%	Tolerantiegrens niet overschreden
	Procentuele onzekerheid	0,21%	Tolerantiegrens niet overschreden

B. Uitgaven (€ x 1000)

Art. nr.	Omschrijving	Verantwoord bedrag	Rechtmatigheid	Fout	Onzekerheid	Totaal F + O	Tolerantie overschreden?	Onzekerheid over volledigheid
			Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave		
11	Hoofdwatersystemen	986 690	382	-	1 940	-	nee	-
12*	Hoofdwegennet	2 908 606	493	-	21 049	-	nee	-
13	Spoorwegen	2 077 325	31 060	-	431	-	nee	-
14	Regionaal, lokale infrastructuur	182 976	12	-	3	-	nee	-
15*	Hoofdvaaarwegennet	792 534	164	1 600	5 500	-	nee	-
16	Megaprojecten niet-Verkeer en Vervoer	237 144	-	-	32	-	nee	-
17	Megaprojecten Verkeer en Vervoer	121 519	504	-	3 046	-	nee	-
18	Overige uitgaven en ontvangsten	45 417	41	-	167	-	nee	-
19	Bijdragen aan andere begrotingen	-	-	-	-	-	-	-
	Totaal	7 352 211	32 655	1 600	32 168	-	-	-

* De fouten worden (deels) veroorzaakt door onvolkomenheden in de bedrijfsvoering

Individuele fouten in de deugdelijke weergave die de tolerantie overschrijden

Art. nr.	Post	Fout
	Totaal individuele fouten	0
	Totaal uitgaven	7 352 211
	Procentuele fout	0,47%
	Procentuele onzekerheid	0,44%
		Tolerantiegrens niet overschreden
		Tolerantiegrens niet overschreden

C. Ontvangsten (€ x 1000)

Art. nr.	Omschrijving	Verantwoord bedrag	Rechtmatigheid	Fout	Onzekerheid	Totaal F + O	Tolerantie overschreden?	Onzekerheid over volledigheid
			Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Deugdelijke weergave			
11	Hoofdwatersystemen	28 184	-	-	-	-	-	-
12*	Hoofdwegennet	123 019	-	-	-	-	-	-
13	Spoorwegen	184 255	-	-	-	-	-	-
14	Regionaal, lokale infrastructuur	-	-	-	-	-	-	-
15	Hoofdvaanwegennet	12 627	-	-	-	-	-	-
16	Megaprojecten niet-Verkeer en Vervoer	330	-	-	-	-	-	-
17	Megaprojecten Verkeer en Vervoer	14 714	-	-	-	-	-	-
18	Overige uitgaven en ontvangsten	283 865	-	-	-	-	-	-
19	Bijdragen aan andere begrotingen	7 077 473	-	-	-	-	-	-
	Totaal	7 724 467	-	-	-	-	-	-

* De fouten worden (deels) veroorzaakt door onvolkomenheden in de bedrijfsvoering

Individuele fouten in de deugdelijke weergave die de tolerantie overschrijden

Art. nr.	Post	Fout
	Totaal individuele fouten	0
	Totaal ontvangsten	7 724 467
	Procentuele fout	0,00%
	Procentuele onzekerheid	0,00%

E. Saldibalans (€ x 1000)

Art. nr.	Omschrijving	Verantwoord bedrag	Rechtsmatigheid	Fout	Onzekerheid	Totaal F + O	Onzekerheid over volledigheid
			Rechtsmatigheid	Deugdelijke weergave	Deugdelijke weergave		
3	Liquide middelen	-	-	-	-	-	-
5	Uitgaven buiten begrotingsverband	-	-	-	-	-	-
6	Ontvangsten buiten begrotingsverband	-	-	-	-	-	-
7	Openstaande rechten	-	-	-	-	-	-
8	Extra-compabele vorderingen	45 305	-	32 039	-	32 039	-
9	Extra-comptabele schulden	-	-	-	-	-	-
10	Voorschotten	2 519 819	-	-	-	-	-
11	Garantieplichtingen	1 195 369	-	-	-	-	-
12	Openstaande verplichtingen	15 436 528	-	4 920	57 000	61 920	-
13	Deelhemingen	159 875	-	-	-	-	-
14	Leningen u/g	709 000	-	-	-	-	-
14	Leningen o/g	709 000	-	-	-	-	-
15	Sluitrekening met VenW	372 259	-	-	-	-	-
	Totaal beoordeeld	21 147 157	-	36 959	57 000	-	-
(De tolerantiegrens wordt afgeleid van totaal beoordeeld)							
	Totaal saldibalans	21 147 157					
	Procentuele fout	0,17%					Tolerantiegrens niet overschreden
	Procentuele onzekerheid	0,27%					Tolerantiegrens niet overschreden

F. Afgerekende voorschotten (€ x 1000)

Omschrijving	Verantwoord bedrag	Fout	Onzekerheid	Totaal F + O	Tolerantie overschreden?	Onzekerheid over volledigheid
		Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	
Totaal afgerekende voorschotten	2 136 710	-	-	-	-	-

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

Op www.rekenkamer.nl staat een verklarende woordenlijst met begrippen die veel voorkomen in onze rapporten bij de jaarverslagen. Hieronder lichten wij een aantal begrippen toe die specifiek zijn voor dit rapport.

CW	Comptabiliteitswet
VenW	(Ministerie van) Verkeer en Waterstaat